

Državni proračun Republike Hrvatske za razdoblje 2025. – 2027.

Ivana Kunić Matković*

Na sjednici održanoj 14. studenog 2024. Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacrt prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu i projekcija za 2026. i 2027. godinu (dalje u tekstu: Prijedlog proračuna za razdoblje 2025. – 2027.). Isti je upućen Hrvatskom saboru na usvajanje koje se očekuje 06. prosinca 2024. U članku autorica sažeto predstavlja element novoga proračuna.

1. Uvod

Prijedlogom proračuna za razdoblje 2025. – 2027. ukupni prihodi planirani su u 2025. godinu u iznosu od 33 milijarde eura, dok su za 2026. projicirani u iznosu od 34,8 milijardi eura, a za 2027. u iznosu od 35,1 milijardu eura. Prihodna strana proračuna u 2024. određena je očekivanim rastom BDP-a od 3,6%, cjelogodišnjim učincima prihodnih mjera Vladinih paketa za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena te učincima porezne reforme.

U isto vrijeme, ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u 2025. godini iznosu od 37,0 milijardi eura, što je 10,2% ili 3,4 milijarde eura više u odnosu na tekući plan za 2024. godinu. U 2026. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 38,2 milijarde eura, a u 2027. projiciraju se na razinu od 36,8 milijardi eura. Dinamika kretanja rashoda obilježena je provedbom reformskih napora u područjima sustava rada i plaća u državnoj i javnoj upravi, aktivnostima usmjerenim ka zaštiti kućanstava i gospodarstva od cjenovnih pritisa i pružanja potpore najosjetljivijim skupinama društva te nastavkom obnove područja oštećenih potresom, kao i jačanjem infrastrukture i obrambene sigurnosti.

Nakon ostvarenog manjka proračuna opće države od 0,9% BDP-a u 2023., fiskalna kretanja u 2024. rezultirat će novom projekcijom ostvarenja proračunskog manjka od 2,1% BDP-a (iako je rebalansom za 2024. planiran na razini od 2,6% BDP-a), dok će u 2025. godini isti iznositi 2,3% BDP-a. Nadalje, udio javnog duga u nominalnoj vrijednosti bruto domaćeg proizvoda smanjit će se sa 61,8% u 2023. godini na 57,4% u 2024., dok će u 2025. godini iznositi 56%.

2. Prihodi u prijedlogu proračuna za razdoblje 2025. – 2027.

Prijedlogom proračuna za razdoblje 2025. – 2027., kao što je već navedeno, u 2025. godini ukupni prihodi planirani su u iznosu od 33 milijarde eura, dok su za 2026. projicirani u iznosu od 34,8 milijardi eura, a za 2027. u iznosu od 35,1 milijardu eura. Najznačajniji udio u prihodima državnog proračuna, kao i do sada, čine porezni prihodi, doprinosi i pomoći.

Porezni prihodi su u 2025. godini projicirani u iznosu od 18,5 milijardi eura. U narednim godinama, očekuje se

njihov daljnji rast pa su tako u 2026. projicirani u iznosu od 19,5 milijardi eura, odnosno uz međugodišnji rast od 5,3%, dok se u 2027. godini očekuju u iznosu od 20,4 milijardi eura i bilježe rast od 4,8%. Na ovu razinu porezni prihoda prvenstveno su utjecali:

- Prihodi od poreza na dodanu vrijednost koji se u 2025. planiraju ostvariti na razini od 12,5 milijardi eura prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2026. iznose 13,3 milijardi eura, odnosno 14 milijardi eura za 2027. godinu. Projekcija ovih prihoda temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi.
- Prihodi od posebnih poreza i trošarina koji se u projekcijskom srednjoročnom razdoblju očekuju na razini od oko 3 milijarde eura godišnje, a temelje se na očekivanom intenzitetu prometa i potrošnje trošarinskih proizvoda.
- Prihodi od poreza na dobit koji je za 2025. planiran u iznosu od 2,8 milijardi eura, dok je u 2026. i 2027. godini projiciran u iznosu od 2,9 odnosno 3 milijarde eura. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2025. te projekcije za 2026. i 2027. godinu rađen je temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka makroekonomskih kretanja.

Doprinosi su u Prijedlogu proračuna za razdoblje 2025. – 2027. projicirani temeljem očekivanog kretanja rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti, uključujući izmjene u sustavu doprinosa. U 2025. godini u državni proračun planira se prikupiti 5,6 milijardi eura prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2026. iznosi 5,9 milijardi eura, a za 2027. godinu 6,2 milijarde eura.

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna odnosno iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te Mehanizma za oporavak i otpornost, a u 2025. iznose 3,7 milijardi eura, dok u 2026. i 2027. godini iznose 3,9 odnosno 2,6 milijardi eura. Prihodi pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU od 2025. godine na dalje planirani su u skladu s očekivanom naplatom te u visini rashoda financiranih iz EU izvora za koja su sredstva osigurana iz naplaćenih predujmova ili iz unaprijed naplaćenog prihoda.

* Ivana Kunić Matković, mag. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2023. – 2027.god.

Prihodi državnog proračuna EUR		"Ostvarenje 2023."	"PLAN 2024. (rebalans)"	"PLAN 2025."	"Indeks 2025./ 2024."	"PROJEKCIJA 2026."	"Indeks 2026./ 2025."	"PROJEKCIJA 2027."	"Indeks 2027./ 2026."
UKUPNO		27.366.288.523	30.332.415.325	32.952.988.889	108,6	34.766.290.166	105,5	35.059.799.019	100,8
6	PRIHODI POSLOVANJA	27.294.022.359	30.151.538.968	32.862.508.919	109,0	34.674.636.135	105,5	34.964.058.958	100,8
61	Prihodi od poreza	15.495.126.574	17.256.469.233	18.499.548.549	107,2	19.486.426.356	105,3	20.417.670.096	104,8
612	Porez na dobit	2.351.288.918	2.573.698.472	2.761.380.870	107,3	2.907.021.239	105,3	3.043.722.133	104,7
614	Porezi na robu i usluge	13.064.518.885	14.602.486.683	15.639.824.960	107,1	16.480.628.885	105,4	17.274.686.417	104,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	10.268.635.346	11.374.465.907	12.542.778.674	110,3	13.286.065.497	105,9	13.988.557.870	105,3
6142	- Porez na promet	239.642	25.069	0	#	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	2.407.884.410	2.789.330.406	2.907.996.846	104,3	2.995.921.037	103,0	3.077.815.302	102,7
6146	- Ostali porezi na robu i usluge	81.804.157	97.118.692	103.258.498	106,3	109.164.166	105,7	115.217.850	105,5
6147	- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	75.006.602	80.719.054	85.790.942	106,3	89.478.185	104,3	93.095.395	104,0
6148	- Naknade za priređivanje igara na sreću	230.948.728	260.827.555	0	#	0	#	0	#
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	79.312.329	80.282.096	83.342.719	103,8	83.776.232	100,5	84.261.546	100,6
616	Ostali prihodi od poreza	6.442	1.982	15.000.000	#	15.000.000	100,0	15.000.000	100,0
62	Doprinosi	4.385.296.647	5.004.414.141	5.553.898.885	111,0	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	4.384.075.736	5.003.766.906	5.553.898.885	111,0	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
623	Doprinosi za zapošljavanje	1.220.911	647.235	0	#	0	#	0	#
63	Pomoći	4.065.881.568	3.241.798.730	3.678.289.462	113,5	3.860.517.740	105,0	2.612.940.661	67,7
64	Prihodi od imovine	730.131.997	605.976.924	570.919.196	94,2	574.488.068	100,6	573.031.763	99,7
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	732.112.152	864.819.971	1.184.792.642	137,0	1.201.823.060	101,4	1.215.007.618	101,1
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	222.082.390	236.315.168	232.453.810	98,4	236.737.975	101,8	235.034.752	99,3
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	1.543.131.231	2.680.301.792	2.978.755.093	111,1	3.234.024.313	108,6	3.513.453.396	108,6
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	120.259.800	261.443.009	163.851.282	62,7	168.152.953	102,6	173.035.142	102,9
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	72.266.165	180.876.357	90.479.970	50,0	91.654.031	101,3	95.740.061	104,5

Izvor: Ministarstvo financija

3. RASHODI U PRIJEDLOGU PRORAČUNA ZA RAZDOBLJE 2025. – 2027.

Sljedećom tablicom prikazani su rashodi državnoga proračuna od 2023. godine i njihov plan do 2027. godine.

Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. – 2027.

Ukupno svi izvori		"Izvršenje 2023. "	"Tekući plan 2024. "	Indeks 24./23.	"Prijedlog 2025. "	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO		28.095.373.152	33.586.593.252	119,5	37.007.454.757	110,2	38.224.316.928	103,3	36.793.384.772	96,3
- 3	Rashodi poslovanja	26.579.295.470	31.717.486.429	119,3	34.250.487.159	108,0	35.677.553.797	104,2	34.465.981.405	96,6
31	Rashodi za zaposlene	3.897.081.833	5.719.058.502	146,8	6.143.521.724	107,4	6.261.728.862	101,9	6.379.188.779	101,9
32	Materijalni rashodi	2.820.311.099	3.365.184.955	119,3	3.732.466.495	110,9	3.790.541.380	101,6	3.880.287.917	102,4
34	Financijski rashodi	973.601.071	1.157.042.058	118,8	1.207.201.585	104,3	1.210.622.572	100,3	1.225.422.623	101,2
35	Subvencije	1.624.882.403	2.399.735.727	147,7	1.772.230.579	73,9	1.270.577.617	71,7	1.247.321.693	98,2
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	6.632.577.017	6.956.944.002	104,9	7.887.651.125	113,4	8.852.332.345	112,2	7.887.248.341	89,1
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.814.528.615	10.429.347.061	118,3	11.206.035.870	107,4	11.859.821.262	105,8	12.286.510.973	103,6
38	Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	1.816.313.431	1.690.174.124	93,1	2.301.379.781	136,2	2.431.929.759	105,7	1.560.001.079	64,1
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.516.077.682	1.869.106.823	123,3	2.756.967.598	147,5	2.546.763.131	92,4	2.327.403.367	91,4

Izvor: Ministarstvo financija

U 2025. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 37,0 milijardi eura, što je 10,2% ili 3,4 milijarde eura više u odnosu na tekući plan za 2024. godinu. U 2026. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 38,2 milijarde eura, a u 2027. projiciraju se na razinu od 36,8 milijardi eura. Najznačajniji udio u rashodima državnog proračuna, kao i do sada, čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna i rashodi za zaposlene.

Naknade građanima i kućanstvima se u 2025. godini planiraju u iznosu od 11,2 milijarde eura što čini povećanje od 776,7 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2024. godine. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat povećanih izdvajanja za mirovine (778,5 milijuna eura) uslijed redovnog usklađivanja mirovina i mirovinske reforme, odnosno očekivanog stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju (očekivano stupanje na snagu 1. srpnja 2025.) kojima će se propisati promjena formule usklađivanja mirovina, povećati dodani staž po djetetu, redefinirati bonifikacija mirovina nakon ispunjavanja uvjeta dobi za odlazak u starosnu mirovinu i uvesti godišnji dodatak s primjenom od 2026. godine. U okviru ove katego-

rije rashoda, povećavaju se i izdvajanja za dodatni roditeljni dopust za 83,7 milijuna eura zbog planiranih Izmjena i dopuna Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama kojim se predviđa povećanje iznosa naknade plaće za vrijeme roditeljskog dopusta za sve zaposlene i samozaposlene roditelje te udvostručenje jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete sa 309 eura na 618 eura. U 2026. godini ovi rashodi bilježe daljnji rast i projicirani su na razini od 11,9 milijardi eura, dok se u 2027. očekuju na razini od 12,3 milijarde eura.

Pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2025. godini planirane su u iznosu od 7,9 milijardi eura te se povećavaju za 930,7 milijuna eura u odnosu na tekući plana 2024. godine. Ovo povećanje najvećim dijelom je rezultat povećanih izdvajanja za ulaganja u vodno komunalne projekte (200,1 milijun eura), sredstva za sanaciju šteta od potresa (137,8 milijuna eura), ulaganja u sektor prometa (97,4 milijuna eura), rashode za zaposlene u sektoru školstva (90,6 milijuna eura), ulaganja u području odgoja i obrazovanja (70,7 milijuna eura), energetske obnovu zgrada u javnom i privatnom sektoru (67,9 milijuna eura) i razvoj turizma i sporta (66,9 milijuna eura). Nadalje, povećavaju se i izdvajanja za doprinos

Republike Hrvatske proračunu Europske unije za 47,0 milijuna eura. U 2026. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 8,9 milijardi eura budući da se očekuju intenzivna ulaganja u području obrazovanja vezana uz osiguranje uvjeta za jednosmjenski rad i cjelodnevnu nastavu. U 2027. godini se ova kategorija rashoda planira na razini od 7,9 milijardi eura.

Rashodi za zaposlene u 2025. godini planiraju se u iznosu od 6,1 milijardu eura (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) i u odnosu na tekući plan 2024. godine bilježe rast od 424,4 milijuna eura. Do povećanja ove kategorije rashoda dolazi ponajprije uslijed

pune godišnje primjene cjelovite reforme sustava plaća, odnosno novih koeficijenta složenosti poslova utvrđenih uredbama Vlade donesenim na sjednici održanoj 22. veljače 2024. Naime, Uredbe su stupile na snagu 1. ožujka 2024., a prvi fiskalni učinci istih bili su vidljivi u isplati plaće za mjesec ožujak 2024. godine koja je isplaćena u mjesecu travnju 2024. godine. Sredstva u 2025. i narednim godinama planirana su na osnovu pune godišnje primjene novih koeficijenata složenosti slijedom čega su i osigurana dodatna sredstva u okviru ove kategorije rashoda. U 2026. i 2027. godini ovi rashodi planirani su na razini od 6,3 milijarde eura, odnosno 6,4 milijarde eura.

4. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

Opći proračun prema nacionalnoj metodologiji za razdoblje 2023.-2027.

(u mil. EUR)	2023.	"Novi plan 2024."	"Projekcija 2025."	"Projekcija 2026."	"Projekcija 2027."
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	27.366	30.332	32.953	34.766	35.060
% BDP-a	35,1	35,2	35,7	35,7	34,3
Ukupni rashodi	28.095	33.587	37.007	38.224	36.793
% BDP-a	36,0	38,9	40,0	39,2	36,0
Ukupni manjak/višak	-729	-3.254	-4.054	-3.458	-1.734
% BDP-a	-0,9	-3,8	-4,4	-3,5	-1,7
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	350	22	-161	-9	218
% BDP-a	0,4	0,0	-0,2	-0,01	0,20
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	414	312	520	439	379
% BDP-a	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	35	-2.920	-3.696	-3.028	-1.137
% BDP-a	0	-3,4	-4,0	-3,1	-1,1
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	101	67	63	61	52
% BDP-a	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
Ukupni manjak/višak	-803	638	1468	1082	-806
% BDP-a	-1,0	0,7	1,7	1,1	-0,8
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
Ukupni manjak/višak	-667	-2.214	-2.165	-1.885	-1.890
% BDP-a	-0,9	-2,6	-2,3	-1,9	-1,8

Izvor: Ministarstvo financija

U 2025. godini manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji projiciran je na razini od 3,7 milijardi eura ili 4% BDP-a. U 2026. isti se projicira u iznosu od 3 milijarde eura ili 3,1% BDP-a, a u 2027. godini u iznosu od 1,1 milijarde eura ili 1,1% BDP-a. Pritom je manjak državnog proračuna u 2025. planiran na razini od 4,4% BDP-a, u 2026. i 2027. na razini od 3,5% BDP-a odnosno 1,7% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u promatranom razdoblju bilježiti manjak i to od 0,2% BDP-a u 2025 i 0,01% u 2026., dok će u 2027. godini ostvariti višak od 0,2% BDP-a. Višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. projiciran je u iznosu od 0,6% BDP-a, a u 2026. i 2027. u iznosu od 0,5% odnosno 0,4% BDP-a.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak opće države iznositi 2,3% BDP-a u 2025. godini. U 2026. isti je projiciran na razini od 1,9% BDP-a, a u 2027. godini očekuje se manjak proračuna opće države od 1,8% BDP-a.

U skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 1,1 postotnih bodova u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 56% BDP-a u 2025. na 55% BDP-a u 2026. te 54,2% BDP-a u 2027. godini.